

فصلنامه ژئوپلیتیک - سال یازدهم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۴ Scopus

صص ۱۹۷-۱۷۴

تحلیل فضایی امنیت گردشگران سلامت در مناطق روستایی ایران

زهرا گلشیری اصفهانی* - دانش آموخته دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه تربیت مدرس

دکتر عبدالرضا رکن‌الدین افتخاری - استاد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه تربیت مدرس

دکتر مهدی پورطاهری - دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه تربیت مدرس

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۱۲/۲۷

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۳/۱۱

چکیده

گردشگری سلامت بویژه آبگرم در جهان در حال رشد است ایران نیز چشمه‌های آبگرم متعددی در مناطق روستایی دارد که گردشگران زیادی را به خود جذب می‌کند و تأمین امنیت گردشگران از عوامل کلیدی موفقیت این مقاصد است. البته مسائل امنیتی گردشگران در هر مقصد متفاوت است. لذا هدف مقاله واکاوی فضایی امنیت گردشگران سلامت (جانی، مالی و رفتاری) در روستاهای آبگرم کشور است. جامعه تحقیق کلیه گردشگران آبگرم روستایی هستند که تعداد ۳۸۴ گردشگر با نمونه‌گیری خوشه‌ای از ۱۶ روستا در ۸ منطقه جغرافیای انتخاب شدند و ابزار مورد مطالعه پرسشنامه بود. نتایج نشان داد که گردشگران سلامت در طول سفر امنیت داشتند اما میزان آن بین مناطق مختلف یکسان نبود به طوری که امنیت در جنوب-غرب و جنوب-شرق نسبت به سایر مناطق کمتر بود. راهکارهای ارتقای امنیت همچون افزایش همکاری‌های کشور ایران و پاکستان در مبارزه با تروریسم و مواد مخدر و حضور نیروی انتظامی در مناطق گردشگری پیشنهاد شد. واژه‌های کلیدی: امنیت، گردشگری سلامت، رویکرد فضایی، مناطق روستایی، گردشگر.

۱- مقدمه

امنیت و احساس امنیت یکی از عوامل بسیار مهم در انتخاب مقصد گردشگری است (1998a: 112, b: 171; Donaldson & Ferreira, 2009: 3; Sönmez & Graefe) (Sönmez & Sirakaya, 2002: 185). به گونه‌ای که اگر گردشگران مقصدی را ناامن بدانند، انگاره منفی از مقصد در ذهن خود می‌پرورانند و به دنبال آن رغبت کمتری برای بازدید از آن مکان خواهند داشت (Donaldson & Ferreira, 2009: 15). علاوه بر این، براساس اصول نظریه پخش، گردشگران مقصدهای نزدیک به مقصد ناامن را نیز خطرناک در نظر می‌گیرند (Jonas, et, Al., 2011:87; Lepp & Gibson, 2003: 606; McKercher & Chon, 2004:716; Rittichainuwat & Chakraborty, 2009: 410). در نتیجه گردشگران از سفر به مقصد یا کل منطقه‌ای خاص به دلیل احساس خطر اجتناب می‌کنند (Sönmez & Graefe, 1998a: 114).

در این چارچوب امروزه یکی از اهداف مهم سفر، ارتقای سلامت است و در این میان سفر به مقاصد گردشگری سلامت با هدف بهره‌برداری از چشمه‌های آبگرم در حال افزایش است که متأسفانه آمار دقیقی از برترین مقاصد گردشگری سلامت در کشور در دسترس نیست. با این وجود در حال حاضر بیش از ۱۰۰ چشمه آبگرم در کشور شناسایی شده‌اند (Ebrahimzade, 2007: 67) که ۶۹ دهنه چشمه در مناطق روستایی کشور قرار گرفتند. این چشمه‌های آبگرم دارای ترکیبات شیمیایی و خواص درمانی متنوعی می‌باشند و به چهار گروه عمده سولفات، بیکربنات، کلروره و سولفور تقسیم می‌شوند (Ibid: 70) که پتانسیل ویژه‌ای را برای جذب گردشگر فراهم نموده است اما اکثر این چشمه‌ها در مناطق کوهستانی و به دور از کلان شهرها با زیرساخت‌های نسبتاً نامناسب قرار دارند. بنابراین توجه به امنیت جانی (فیزیکی) گردشگران به عنوان یک عامل بسیار مهم در جذب گردشگر به این مناطق بسیار مهم است. همچنین طی دهه گذشته با وقوع وقایع (سندروم‌ها) پایین آورنده سلامتی همچون آنفولانزای مرغی، سندرم حاد تنفسی (سارس)^۱ و سیاه زخم، توجه به سلامت

1- SARS: Severe Acute Respiratory Syndrome

عمومی افزایش یافته است. در این میان، صنعت گردشگری بویژه گردشگری سلامت در برابر این گونه رویدادها آسیب پذیرترند (McKercher & Chon, Jonas et al, 2011: 90; Ritchie, 2004: 670; 2004: 718). به طور مثال گسترش بیماری سارس در ماه مارس سال ۲۰۰۳ اثر منفی فزاینده اقتصادی بر صنعت گردشگری داخلی در آسیا گذاشت و این رکود منجر به از دست دادن بیش از ۲۰ میلیارد دلار درآمد ناخالص داخلی و حدود ۳ میلیون شغل مرتبط با گردشگری شد (McKercher & Chon, 2004: 719). بنابراین باید گفت شیوع بیماری‌ها بر میزان احساس خطر و در نتیجه تمایل گردشگر به سفر به مقصدی خاص تأثیر دارد (Jonas et al, 2011: 87; Rittichainuwat & Chakraborty, 2009: 412; Slovic & Weber, 2002: 9). افزون بر این، از موارد دیگری که می‌تواند امنیت فیزیکی گردشگران را به خطر اندازد می‌توان به وقوع جرم و جنایت و همچنین حضور افراد شرور و تروریسم در مقصد گردشگری اشاره کرد (Bhat, 2014: 131). بنابراین مواردی که امنیت فیزیکی گردشگران را به خطر می‌اندازد منشأ طبیعی (آتش‌سوزی، کوهستانی بودن منطقه و ...) و انسانی (ترور، جنایت و ...) دارند.

ابعاد دیگر امنیت گردشگر شامل امنیت مالی و امنیت رفتاری گردشگران در مقصد می‌باشد. امنیت مالی گردشگر در رابطه با نبود وجود خطرات مالی (ریسک پایین) برای گردشگر تعریف می‌شود که این خطرات مالی شامل دزدی، کلاهبرداری و هزینه‌های اضافی غیرمنتظره‌ای است که میزبان از گردشگر می‌خواهد. با توجه به نظریه «جمعیت در خطر»^۱ از آنجا که در مکان‌های گردشگری ازدحام جمعیت وجود دارد و از طرفی گردشگران معمولاً مقادیر بیشتری پول به همراه خود دارند و همچنین شناسایی آنها در بین جمعیت به خاطر نوع پوشش، لهجه و رفتارشان از افراد بومی آسانتر است قربانیان آسانتری برای مقوله دزدی می‌باشند (Boxill, 2012: 28).

امنیت رفتاری در واقع نشان دهنده احساس یا رفتاری است که با گردشگر در مقصد می‌شود و زمانی که رفتار ساکنین مقصد گردشگری همراه با نوع دوستی، کمک به دیگران و

1- Population at risk

نبود خودخواهی باشد (Holcomb, 2006: 119)، گردشگر امنیت رفتاری دارد و تعامل مثبت و سازنده‌ای بین گردشگر و میزبان رخ می‌دهد. در این راستا از خطراتی که امنیت رفتاری گردشگر را تحت تأثیر قرار می‌دهد می‌توان به‌عنوان نمونه به وجود مسائل و تفاوت‌های فرهنگی میان میزبان و گردشگر، مصرف مواد مخدر اشاره کرد که در بلندمدت می‌تواند محل امنیت رفتاری گردشگران باشد (Bhat, 2014: 131).

بنابر آنچه آمد می‌توان گفت، که احساس خطر (همچون شیوع بیماری و امنیت غذایی و امنیت مالی و...) می‌تواند بر روی تصمیم‌گیری‌های سفر تأثیر بگذارد؛ با احساس خطر سلامتی انتخاب مقصد گردشگری نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرد (Lepp & Gibson, 2003: 610). نکته جالب اینجاست که حتی اگر مقصد گردشگری ای امن تلقی شود، یک واقعه ناگهانی همچون شیوع بیماری می‌تواند منجر به تغییر در احساس امنیت و در نتیجه تغییر نظر گردشگران در انتخاب آن مقصد گردد (Rittichainuwat & Chakraborty, 2009: 410). در این چارچوب می‌توان شواهدی را از مطالعات انجام شده عنوان کرد که عبارتند از:

کشور برزیل در سال ۲۰۱۴ میزبان جام جهانی فوتبال بود و به‌همین دلیل بسیاری از گردشگران ورزشی به این کشور سفر نمودند هرچند اشتیاق گردشگران بر امنیت و ایمنی آنها غالب بود اما این سؤال مطرح بود که چقدر گردشگران در این کشور احساس امنیت داشتند. در تحقیقی مشخص شد که گردشگران از امنیت بالایی برخوردار بودند و این عامل ترغیب‌کننده آنها به بازدید مجدد از این کشور خواهد بود (George & et al, 2013: 241). در تحقیقی دیگر احساس امنیت و ایمنی در طول گردش داخل شهری در جنوب آفریقا بررسی شد که نتایج نشان داد که گردشگرانی که احساس امنیت داشتند تورهای داخل شهری را به دیگران نیز توصیه خواهند نمود (George & Booyens, 2014:1).

نتایج تحقیق در دو منطقه تگزاس در مرز ایالات متحده نشان داد که همبستگی عاطفی عامل مؤثری در پیش‌بینی احساس امنیت گردشگران می‌باشد (Woosnam & et al, 2015: 263). در تحقیقی دیگر تأثیر خطرات طبیعی بر گردشگران در نیوزلند و چگونگی مدیریت آن

بررسی شد که نتایج نشان داد مدیریت نظام‌مند خطرات طبیعی تهدیدکننده گردشگران وجود ندارد لذا الگویی برای اتصال بخش گردشگری به مدیریت سوانح طبیعی در این مقاله پیشنهاد شد (Becken & Hughey, 2013: 77).

در کوینزلند قانون به کلیه کسانی که دارای گواهینامه رانندگی هستند اجازه موتور سواری را می‌دهد به همین دلیل گردشگران بویژه گردشگران جوان و بانوان تمایل زیادی به استفاده از موتور دارند اما به دلیل مهارت ضعیف رانندگی، بی‌تجربگی، عدم توجه و فقدان لباس‌های ایمنی دچار سانحه تصادف می‌شوند. در این میان بنگاه‌های کرایه موتور نقش مهمی در مدیریت تصادفات و خطرات جراحات مشتریان ایفا می‌کنند. با معرفی الزامات دقیق‌تر صدور مجوز می‌توان این‌گونه خطرات را کاهش داد اما از سویی دیگر این قوانین برای بنگاه‌ها و میزان لذت و جایجایی گردشگران تا حدودی بازدارنده است. در این مقاله از نظریه و دیدگاه‌های گردشگری ماجراجویانه و ارتباط آن با استفاده گردشگران از موتور بهره گرفته شده است (Blackman & Haworth, 2013: 580). همچنین در سال‌های اخیر صاحب‌نظران و پژوهشگران در داخل کشور توجه خاصی به امنیت گردشگری نمودند و شاهد افزایش مطالعات داخلی نیز در این زمینه هستیم که در ادامه برخی از نتایج این پژوهش‌ها آمده است.

هزارجریبی (۱۳۹۰) در تحقیقی با هدف شناخت میزان احساس امنیت اجتماعی و تعاملات مردم با گردشگران خارجی به این نتیجه دست یافت که بین احساس امنیت اجتماعی و گردشگری رابطه مثبت و مستقیمی وجود دارد. به عبارتی هر مقدار احساس امنیت اجتماعی گردشگران افزایش یابد به همان اندازه تمایل آنان به اقامت در ایران و حتی سفرهای مجدد، بیشتر است و در این میان گردشگران آفریقایی بیشترین احساس امنیت و گردشگران اروپایی کمترین احساس امنیت را داشته‌اند. یافته‌های تحقیق غلامحسینی و همکارانش (۱۳۹۲) در شهر شیراز نشان داد که نورپردازی بر افزایش آسایش و امنیت شهروندان و گردشگران و افزایش زمان گردشگری تا ساعات پایانی شب تأثیر زیادی دارد.

اسدی و همکاران (۱۳۸۹) در تحقیق خود ابعاد مختلف امنیت در گردشگری ورزشی ایران از منظر گردشگران خارجی را بررسی نمودند. پرخاشگری اجتماعی، احساس ناامنی در حریم

شخصی و دزدی مهمترین مواردی بود که گردشگران ورزشی قبل از سفر خود به ایران در مورد آنها احساس ناامنی می‌کردند همچنین ناامنی در حریم شخصی، پرخاشگری اجتماعی و احساس ناامنی روانی نیز مهمترین مواردی بود که گردشگران ورزشی در طول حضور خود در ایران از آن احساس ناامنی می‌کردند. در مورد عوامل مخل امنیت نظیر خشونت و زد و خورد، قتل، هتک ناموس، و تروریسم هیچ‌گونه ناامنی از طرف گردشگران ورزشی احساس نشد.

در تحقیقی که ربانی و همکارانش (۱۳۹۰) با هدف شناخت نقش پلیس در توسعه صنعت گردشگری و تأثیرات خدمات‌رسانی و حضور فیزیکی آن بر افزایش تعداد گردشگران خارجی در فضاهای گردشگری شهر اصفهان انجام دادند، گردشگران خارجی شهر اصفهان را امن دانستند و تمایل داشته‌اند دوباره به این شهر مسافرت کنند و یا آن را به سایر دوستان و آشنایان برای سفر معرفی کنند. اما از نحوه اطلاع‌رسانی پلیس، نظارت پلیس بر عملکرد مراکز گردشگری (هتل‌ها، رستوران‌ها و آژانس‌های مسافرتی) و همچنین تراکم زیاد در برخی از مراکز گردشگری، ابراز نارضایتی نمودند. همچنین در پژوهشی که مشکلات و موانع امنیتی در بخش گردشگری استان اصفهان بررسی شده بود مهمترین موانع عبارت بودند از: امنیت مالی و اقتصادی (سرقت پول، مدارک و کیف مسافر، نبود تعرفه برای قیمت خدمات و کالاها، عدم تعادل بین ارزش پول پرداختی و خدمات و امکانات دریافتی، عدم ارائه صورتحساب به مشتری، گران بودن نرخ هتل‌ها) امنیت روانی (تبلیغات سوء علیه ایران و مخدوش شدن تصویر ایران در خارج از کشور و عملکرد ضعیف نهادهای اجرایی و برخوردهای نامناسب و نبود پلیس حرفه‌ای گردشگری)، امنیت قانونی و اداری (عدم ثبات در مدیریت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و توجیه نبودن ارگان‌های دولتی در رابطه با کار و فعالیت‌های گردشگری)، امنیت جاده‌ای و حمل و نقل (پایین بودن ظرفیت حمل و نقل در مقایسه با وسایل نقلیه عمومی (بویژه قطار)، فرسودگی ناوگان حمل و نقل هوایی و فرهنگ رانندگی در کشور)، امنیت غذایی (نباید تنها به سالم بودن غذا اکتفا نمود بلکه تنوع غذایی در مراکز پذیرایی برای ارضای دایقه‌های مختلف ضروری است)، امنیت بهداشتی (تعداد کم و کیفیت پایین سرویس‌های بهداشتی بین راهی، عدم رعایت معیارهای پاکیزگی در برخی مراکز

اقامتی) (Hajiesmaeeli & Kianpour, 2014: 52-58). از نظر متخصصان حوزه گردشگری؛ ایجاد تاسیسات گردشگری و اختصاص بخشی از نیروی انتظامی برای تأمین امنیت گردشگران و حفاظت از امکانات و تاسیسات گردشگری، تدوین سیاست‌های مناسب در رابطه با گردشگری و امنیت ملی، ترویج فرهنگ انضباط‌پذیری و جامعه‌پذیری به مردم از طریق آموزش‌های همگانی، اطلاع‌رسانی مداوم به گردشگران در جهت حفظ وسایل شخصی، استقرار پلیس گردشگری در تمام اماکن گردشگری، فرهنگ‌سازی، تشویق و ترغیب جامعه محلی برای پذیرش گردشگران، برخورد قاطع با متخلفان به‌منظور تأدیب و عبرت‌آموزی سایرین از جمله راهکارهایی است که می‌تواند امنیت گردشگران را افزایش دهد (Karami-Dehkordi & et al, 2013: 72-73).

واکاوی پیشینه تحقیق نشان می‌دهد که عمده این پژوهش‌ها به مطالعه میزان احساس امنیت و میزان امنیت از منظر گردشگران و متخصصان و فعالان بخش گردشگری در حوزه یا مقصد خاصی از گردشگری پرداختند و کمتر شاهد واکاوی امنیت گردشگران در مناطق روستایی و در بخش گردشگری سلامت هستیم. همچنین این پژوهش‌ها با رویکرد فضایی ابعاد امنیت را در کشور مطالعه ننموده‌اند. لذا در این مقاله به تحلیل امنیت گردشگران سلامت در روستایی با رویکرد فضایی پرداخته می‌شود. در این راستا، براساس نتایج آمار گردشگران در سال ۱۳۹۰، ۵۸ درصد خانوارهای کشور (۱۱۸۰۱۴۸۱) در فصل بهار و ۵۴ درصد خانوارها (۱۱۱۲۱۹۹۵) در فصل تابستان حداقل یک سفر داشته‌اند و میزان هزینه کرد خانوارها در طول سفر در فصول بهار و تابستان حدود ۵۸ تریلیارد ریال است (Statistical Center of Iran, 2011: 23 & 49) که این آمار اهمیت گردشگری داخلی را در درآمدزایی و ایجاد اشتغال از یک سو و توجه به مقوله سلامتی و امنیت گردشگران در کشور را از سوی دیگر نشان می‌دهد. بالاترین میزان گردشگر ورودی به ترتیب در استان‌های خراسان رضوی، اصفهان و مازندران می‌باشد (Ibid: 41).

بنابراین با توجه به اهمیت گردشگری سلامت در جهان و گسترش روز افزون آن در ایران، و مقوله امنیت گردشگران، مقاله حاضر به‌دنبال پاسخگویی به سؤالات زیر است:

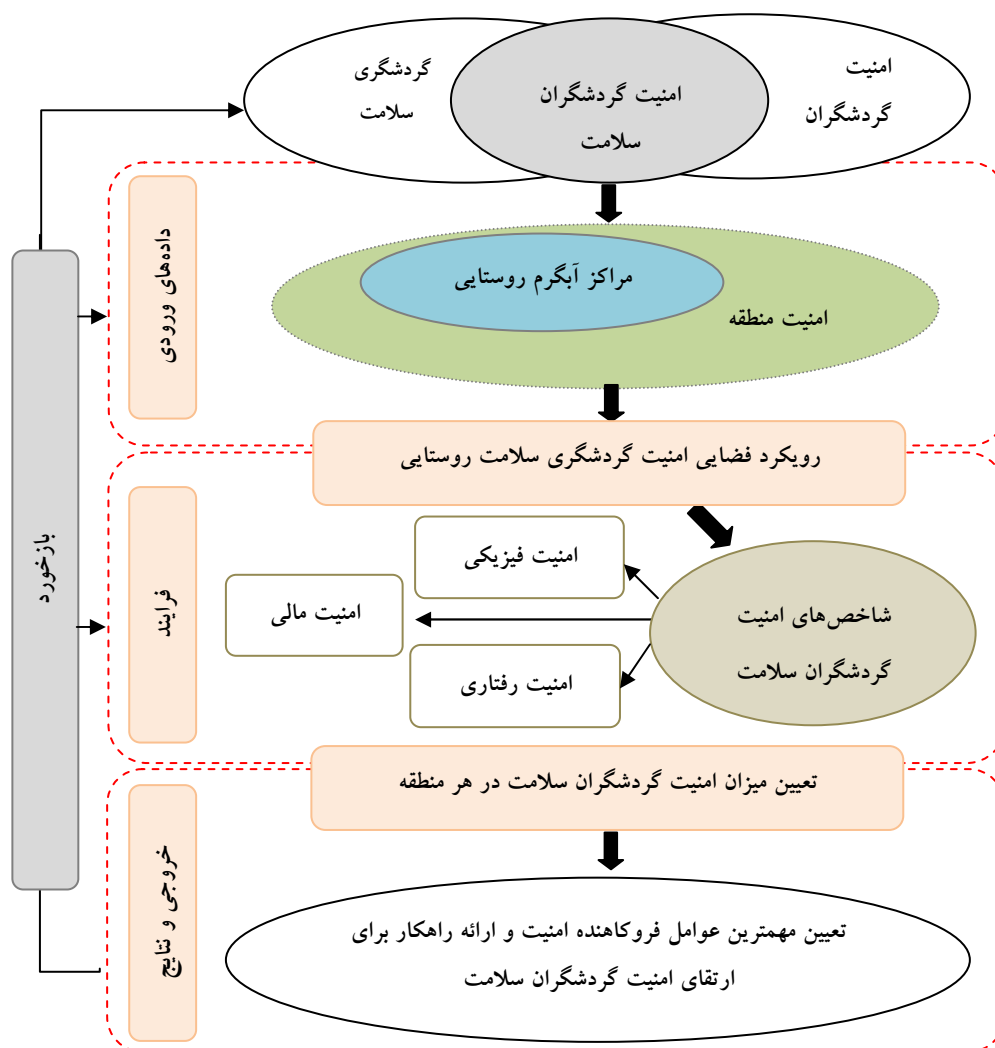
-گردشگران سلامت تا چه میزان در سفر به مناطق روستایی سلامت احساس امنیت دارند؟
-احساس امنیت گردشگران سلامت در مناطق مختلف کشور از چه نوع توزیع فضایی برخوردار است؟

امنیت یک مفهوم چند بعدی است و به همین جهت درباره معنای آن اختلاف زیادی وجود دارد. تعاریف مندرج در فرهنگ‌های لغت درباره مفهوم کلی امنیت، بر روی "احساس آزادی از ترس" یا "احساس ایمنی" که ناظر بر امنیت مادی و روانی است تأکید دارد (Niknam & Lotfifar & Yaghfour, 2012: 2; Dehpahlavan, 2014: 236). بنابراین برای تبیین ماهیت امنیت و عناصر تأثیرگذار بر آن، رویکردهای متفاوتی به کار گرفته شده‌اند از جمله رویکرد روانشناسی که با تکیه بر ذهنی بودن امنیت و با تمرکز بر فرایند ادراک و شناخت ذهن انسان از خود، دیگران و محیطی که در آن عمل می‌کند، رفتارهای امنیتی انسان را توضیح دهد. از این دیدگاه امنیت موضوعی است که در جامعه شناخته می‌شود (Nourian, 2009: 86). جامعه منظم و بشردوست پایه زندگی متمدن یافته است و اعتقاد بر این است که این‌گونه جوامع توانایی تعامل فرهنگی بویژه میزبانی دیگر قومیت‌ها را به‌خوبی پذیرا هستند (Heywood, 2011: 65-66). بنابراین میان امنیت، گردشگری رابطه‌ای تعریف شده وجود دارد و امنیت به‌عنوان مهمترین و زیربنایی‌ترین اصل در تدوین راهبرد توسعه گردشگری در جهان به‌شمار می‌رود. چرا که توسعه زیرساخت‌های گردشگری تا حدود زیادی به سایر فعالیت‌های جاری و عمرانی یک منطقه، عوامل حمایت‌کننده، قوانین و مقررات (امنیت)، اطلاع‌رسانی، هماهنگی سازمان‌های مرتبط و گسترش حمل و نقل در امور گردشگری وابسته است و هرگونه برزو ناامنی و به‌کارگیری خشونت در سطوح مختلف زیان‌های جبران‌ناپذیری به این صنعت وارد می‌سازد (Seydaei & Hedayatimoghdam, 2010: 97-98).

یکی از انواع گردشگری در سال‌های اخیر رشد چشمگیری داشته است گردشگری آبگرم است که با هدف بهبود فیزیکی، درمان‌های زیبایی، آرامش / استراحت و سرگرمی با استفاده از

چشمه‌های آبگرم صورت می‌گیرد (Smith and Puczko, 2009: 84-85). از آنجا که چشمه‌های آبگرم در جای جای کشور پراکنده‌اند برای تأمین امنیت گردشگران سلامت نیازمند برنامه‌ریزی با رویکرد فضایی هستیم چرا که هدف اصلی این رویکرد مطالعه نحوه توزیع و سازمان‌دهی انسان و فعالیت وی در پهنه سرزمین (شهر، منطقه و کشور) می‌باشد و برنامه‌ریزی فضایی در قالب این رویکرد روندی است برای بهره‌ورسازی آرایش منطقی، حفظ تعادل و هماهنگی بین جمعیت، و تأسیسات اجتماعی و اقتصادی ایجاد شده در فضای ملی و منطقه‌ای (Jamali & et al, 2011: 301). بنابراین در این مطالعه با بهره‌گیری از رویکردهای روانشناسی و رویکرد فضایی، مقوله امنیت گردشگران سلامت عبارتست از؛ ادراک گردشگران سلامت از امنیت در ابعاد مختلف در جامعه میزبان و مقاصد آبگرم در پهنه کشور. با اتخاذ این رویکرد می‌توان ضمن تحلیل توزیع امنیت گردشگران سلامت در نواحی روستایی و مشخص نمودن موانع امنیتی ویژه هر منطقه کشور، راهکارهای منطقه‌ای برای رفع این موانع ارائه نمود (شکل شماره ۱).

شکل شماره ۱: مدل مفهومی مطالعه

۲- روش تحقیق

با توجه به هدف تحقیق که تحلیل چگونگی توزیع امنیت در پهنه ایران است ابتدا کشور به ۸ منطقه شامل: شمال غربی، شمال، شمال شرقی، غرب، مرکز، جنوب غربی، جنوب و جنوب

شرقی تقسیم شد. سپس به منظور سنجش میزان امنیت گردشگران سلامت در طول سفر، با بهره‌گیری از نمونه پرسشنامه‌های «سازمان جهانی گردشگری»^۱، پرسشنامه‌ای شامل ۳ شاخص امنیت جانی/ فیزیکی، امنیت مالی و امنیت رفتاری تدوین شد که در مجموع در بردارنده ۱۲ گویه با طیف کم، متوسط و زیاد می‌باشد. در نهایت با محاسبه میانگین گویه‌های هر شاخص میزان امنیت گردشگران در آن شاخص بدست خواهد آمد و برای تعیین چگونگی توزیع امنیت در مناطق مختلف از آزمون‌های تحلیل واریانس و چند دامنه‌ای استفاده می‌شود.

۱-۲- جامعه مورد مطالعه، نمونه و نمونه‌گیری

بر اساس هدف مقاله، واحد تحلیل روستاهای برخوردار از چشمه آبگرم در سراسر کشور می‌باشد. براساس اطلاعات کسب شده از واحد گردشگری سلامت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور و سایت‌های مختلف، تعداد ۶۶ چشمه آبگرم در روستاهای ۱۶ استان در سراسر کشور شناسایی گردید که توزیع فراوانی و فضایی این چشمه‌ها به‌لحاظ منطقه‌بندی این تحقیق در جدول شماره ۱ و نقشه شماره ۱ آمده است.

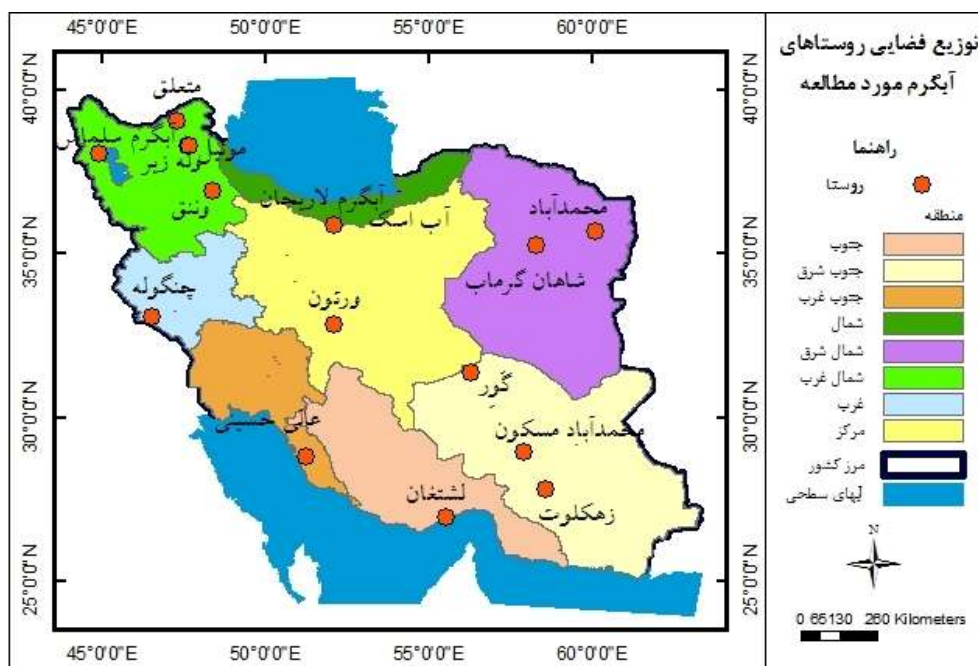
براساس فرمول کوکران (جامعه نامحدود) و روش نمونه‌گیری خوشه‌ای حجم جامعه نمونه ۳۸۴ نفر به‌دست آمد. با احتساب ۵ درصد اضافه به حجم نمونه، تعداد ۴۰۰ پرسشنامه در بین گردشگران ۱۶ روستای برخوردار از چشمه آبگرم در سراسر کشور توزیع گردید که در نهایت ۳۷۲ پرسشنامه تکمیل و بازگردانده شد.

1- UNWTO (UN World Tourism Organization)

جدول شمار ۱: حجم نمونه مورد مطالعه براساس منطقه‌بندی چشمه‌های آبگرم در کشور

منطقه	استان	تعداد چشمه	روستای مورد مطالعه	پرسشنامه توزیعی	پرسشنامه تکمیلی
شمال شرق	خراسان رضوی و شمالی	۶	۲	۴۰	۳۹
شمال	گلستان، گیلان و مازندران	۹	۲	۶۰	۵۹
شمال غرب	آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اردبیل و زنجان	۲۷	۵	۱۵۰	۱۳۶
غرب	ایلام و همدان	۲	۱	۲۰	۲۰
مرکز	قزوین و اصفهان	۲	۱	۲۰	۲۰
جنوب شرق	کرمان و سیستان و بلوچستان	۱۶	۳	۷۰	۶۰
جنوب	هرمزگان	۲	۱	۲۰	۱۹
جنوب غرب	بوشهر	۲	۱	۲۰	۱۹
	کل	۶۶	۱۶	۴۰۰	۳۷۲

نقشه شماره ۱: توزیع فضایی روستاهای آبگرم مورد مطالعه

۳- یافته‌های تحقیق

بررسی آماره‌های توصیفی شاخص امنیت گردشگران سلامت در کشور نشان می‌دهد که بیشترین امنیت فیزیکی در این زمینه با دوری از خطر آتش‌سوزی (میانگین ۲.۹ و ضریب تغییرات ۰.۱۱) ابراز شد. همچنین کمترین عامل فروکاهنده امنیت مالی و رفتاری به ترتیب شامل کلاهبرداری از گردشگران در معاملات (میانگین ۲.۸) و وجود نزاع‌های خیابانی (میانگین ۲.۸) در مقاصد آبگرم کشور به‌دست آمد و اکثر گردشگران (بیش از ۷۵ درصد)، سطح امنیت رفتاری و مالی را در مقاصد گردشگری سلامت بالا بیان نمودند. در مجموع اکثر گردشگران سلامت (بیش از ۸۰ درصد) مقاصد آبگرم در کشور را امن ارزیابی نمودند (جدول شماره ۲).

جدول شماره ۲: آماره‌های توصیفی شاخص‌های امنیت فیزیکی، مالی و رفتاری گردشگران سلامت در کشور

ضریب تغییرات	میانگین	فراوانی	سطح امنیت			شرح	
			زیاد	متوسط	کم		
۰.۳۱	۲.۵۲	۳۷۱	۲۶۲	۴۱	۶۸	شیوع بیماری واگیردار در منطقه	امنیت فیزیکی و جانی
۰.۲۳	۲.۷۱	۳۷۰	۲۹۸	۳۸	۳۴	وقوع جرم و جنایت	
۰.۲۵	۲.۵۹	۳۶۸	۲۵۲	۸۲	۳۴	بهداشتی نبودن غذا	
۰.۳۴	۲.۳۶	۳۷۰	۲۱۳	۷۹	۷۸	تصادف‌های جاده‌ای	
۰.۲۴	۲.۶۸	۳۶۶	۲۸۳	۴۸	۳۵	حضور افراد شرور و تروریسم در منطقه	
۰.۱۱	۲.۹۲	۳۷۰	۳۴۹	۱۴	۷	آتش سوزی در منطقه	
۰.۱۶	۲.۶۳	۳۷۱	۲۶۵	۸۸	۱۸	کل	
۰.۱۹	۲.۸۰	۳۶۸	۳۱۸	۲۸	۲۲	دزدی	امنیت مالی
۰.۱۷	۲.۸۳	۳۶۸	۳۲۳	۲۸	۱۷	کلاهبرداری در معاملات	
۰.۲۶	۲.۶۵	۳۶۷	۲۸۰	۴۵	۴۲	هزینه‌های اضافی غیرمنتظره	
۰.۱۶	۲.۷۶	۳۶۹	۲۹۲	۵۵	۲۲	کل	
۰.۲۲	۲.۷۱	۳۷۱	۲۹۴	۴۷	۳۰	مشاهده اهالی محلی با گردشگران به دلیل تفاوت فرهنگی	امنیت رفتاری
۰.۲۵	۲.۶۷	۳۷۰	۲۸۷	۴۴	۳۹	بالا بودن توزیع و مصرف مواد مخدر	
۰.۱۷	۲.۸۱	۳۷۱	۳۱۱	۴۸	۱۲	دعواهای خیابانی	
۰.۱۷	۲.۷۲	۳۷۲	۲۹۲	۵۲	۲۸	کل	
۰.۱۴	۲.۶۸	۳۷۲	۳۰۱	۶۴	۷	امنیت گردشگران سلامت	

برای پاسخگویی به سؤال «چگونگی توزیع امنیت گردشگران سلامت در مناطق مختلف کشور» از تحلیل واریانس استفاده شد که نتایج نشان می‌دهد که بین واریانس امنیت جانی، مالی، رفتاری و امنیت تفاوت معنی‌داری بین مناطق ۸ گانه در کشور وجود دارد و براساس آزمون دانکن برای میزان امنیت ۲ گروه و زیرشاخص‌ها ۳ گروه وجود دارد بدین معنی که در داخل گروه‌ها کمترین تفاوت و بین گروه‌ها بیشترین تفاوت در میزان امنیت گردشگران سلامت وجود دارد (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۳: تحلیل واریانس شاخص‌های امنیت در مناطق کشور و دسته‌بندی آنها براساس آزمون همگنی

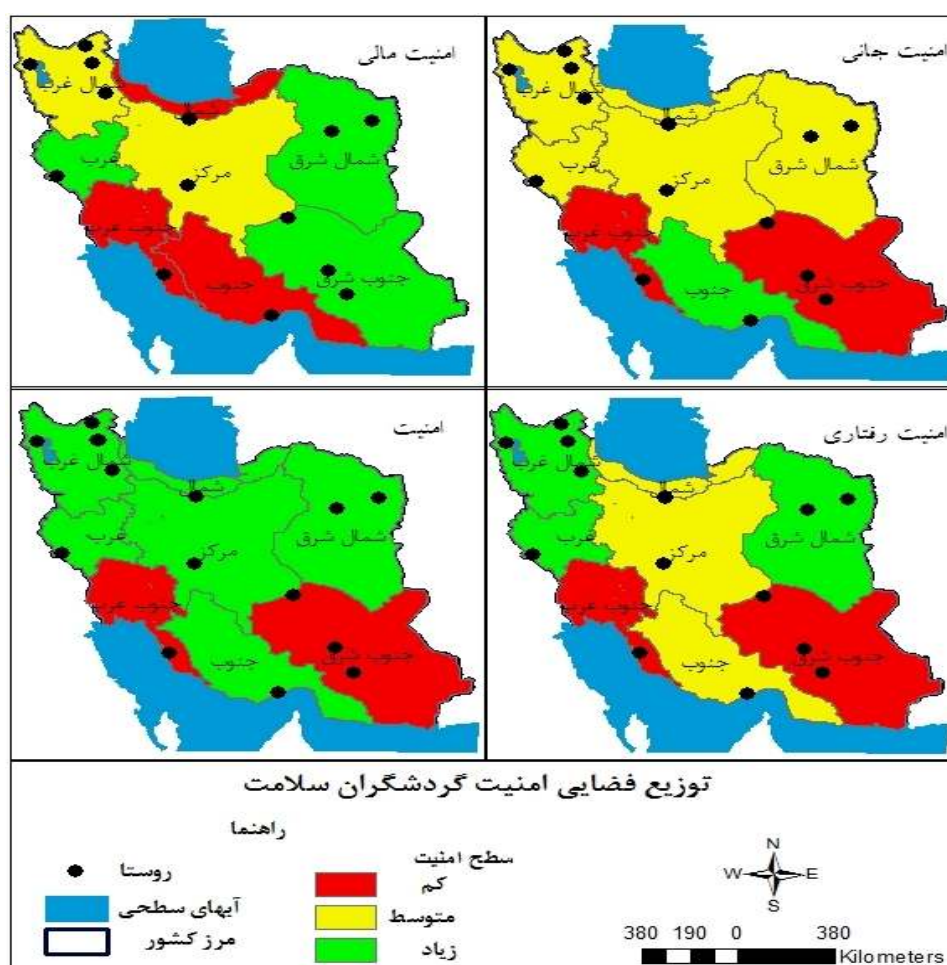
شرح	F	سطح معنی‌داری	تعداد گروه براساس آزمون دانکن
امنیت جانی	۲.۱۳۵	۰.۰۳۹	۳
امنیت مالی	۲.۹۴۲	۰.۰۰۵	۳
امنیت رفتاری	۳.۶۱۷	۰.۰۰۱	۳
امنیت	۲.۱۶۷	۰.۰۳۶	۲

نقشه شماره ۲ توزیع فضایی مناطق جغرافیایی همگن را از نظر میزان امنیت نشان می‌دهد همانطور که ملاحظه می‌شود، مناطق جنوب غرب و جنوب شرق کمترین میزان امنیت جانی گردشگران سلامت را در کشور داشتند و اکاوی ضریب تغییرات گویه‌های امنیت جانی حاکی از آن است که در منطقه جنوب-شرق، گردشگران مهمترین عامل را حضور افراد شرور و تروریسم در منطقه (میانگین ۲.۳ و ضریب تغییرات ۰.۳۷) دانستند همچنین در منطقه جنوب غرب، وقوع جرم و جنایت مهمترین عامل مخل امنیت (میانگین ۲.۳ و ضریب تغییرات ۰.۳۶) از نظر گردشگران سلامت بود.

گردشگران سلامت، مناطق شمال، جنوب و جنوب-غرب کشور را دارای کمترین میزان امنیت مالی دانستند (نقشه شماره ۲) و در منطقه شمال کشور مهمترین عامل فروکاهنده امنیت مالی گردشگران سلامت، هزینه‌های اضافی غیرمنتظره (میانگین ۲.۵ و ضریب تغییرات ۰.۳۰) در مقصد بود در حالی که دزدی در مناطق جنوب (میانگین ۲.۴ و ضریب تغییرات ۰.۳۸) و جنوب غرب (میانگین ۵۳ و ضریب تغییرات ۰.۳۳) مهمترین عامل بیان شده است.

گردشگران سلامت در مناطق جنوب-غرب و جنوب-شرق کمترین میزان امنیت رفتاری را در کشور داشتند (نقشه شماره ۲) بررسی ضریب تغییرات گویه‌های امنیت رفتاری حاکی از آن است که در منطقه جنوب شرق، گردشگران سلامت مهمترین عامل فروکاهنده امنیت رفتاری را بالا بودن توزیع و مصرف مواد مخدر در منطقه (میانگین ۲.۴ و ضریب تغییرات ۰.۳۴) دانستند همچنین در منطقه جنوب غرب، دعوای خیابانی مهمترین عامل فروکاهنده امنیت (میانگین ۲.۲ و ضریب تغییرات ۰.۳۶) از نظر گردشگران بود.

مناطق جنوب غرب و جنوب شرق کمترین میزان امنیت را در کشور داشتند (نقشه شماره ۲) بررسی ضریب تغییرات شاخص‌های سه‌گانه امنیت گردشگران سلامت حاکی از آن است که در مناطق جنوب شرق و جنوب غرب شاخص امنیت جانی کمترین میزان (میانگین ۲.۵ و ۲.۴ و ضریب تغییرات ۰.۲۰، ۰.۲۸ به ترتیب) را به خود اختصاص داده است. نقشه شماره ۲: توزیع فضایی امنیت گردشگران سلامت

۴ - تحلیل و نتیجه‌گیری

یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که گردشگران سلامت در کشور از امنیت برخوردار می‌باشند اما میزان این امنیت و زیرشاخص‌های آن در مناطق مورد مطالعه در کشور به یک میزان نمی‌باشد و براساس نتایج آزمون دانکن در مناطق شمال غرب، غرب، مرکز و شمال شرق کشور گردشگران از نظر کلیه زیر شاخص‌ها امنیت متوسط رو به بالا داشتند. در حالی که کمترین میزان امنیت برای گردشگران سلامت در مناطق جنوب شرق و جنوب غرب کشور می‌باشد علل این امر را می‌توان در منطقه جنوب شرق کشور، حضور افراد شرور و تروریسم در منطقه، توزیع و مصرف مواد مخدر دانست. در این منطقه به دلیل همجواری مرزی با کشورهای افغانستان به‌عنوان بزرگترین تولیدکننده غیرقانونی تریاک در جهان (Bradford, 2014: 1; Heidari, Enami Alamdari, & Fattahi 2012: 119; Abbasi, 2012: 191) و پاکستان به‌عنوان مقر گروه‌های تروریستی، همواره موجی از ناامنی و ترس برای ساکنین این منطقه (Mehrabani & Amiri, 2013:152; Amini, 2014) و بالتبع گردشگران آن را به‌همراه دارد. به‌طور مثال فعالیت گروهک تروریستی جندالله در استانهای جنوب شرقی کشور طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۹، حدود ۲۰۰ نفر کشته و ۳۱۰ زخمی برجای گذاشت (Izady & Dabiri, 2013: 94). یا برابر شواهد در منطقه جنوب غرب، وقوع جرم و جنایت، دزدی، دعوای خیابانی را می‌توان مهمترین عوامل منحل امنیت گردشگران سلامت دانست. چرا که بنابر اظهارات معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان بوشهر؛ قاچاق کالا و ارز به همراه سرقت تعزیری، ایراد ضرب و جرح عمدی، زمین‌خواری و توهین بیشترین جرائم موجود در این استان است. در این راستا وجود جرائمی همچون سرقت و ایراد ضرب و جرح از مواردی است که تهدید کننده امنیت گردشگران و یافته‌های حاصل از این مطالعه نیز تأیید کننده آن می‌باشد.

یا در منطقه شمال هزینه‌های اضافی غیرمنتظره مهمترین تخریفی است که امنیت مالی گردشگران سلامت را در این منطقه به‌خطر می‌اندازد. به‌عنوان نمونه چند روز تعطیلی پشت سر هم، معمولاً بهانه خوبی برای گران‌تر شدن نرخ خدمات مربوط به سفر است، بخصوص در

مقاصدی همانند منطقه شمال که بیشتر مورد انتخاب مسافران قرار می‌گیرند. از دلایل افزایش قیمت‌های گردشگری در این منطقه می‌توان به کمبود کالا و خدمت در کوتاه مدت و همچنین ناکافی بودن فرایند نظام‌یافته نظارت بر نرخ‌های مصوب اشاره نمود.

سرانجام در منطقه جنوب، دزدی مهمترین عامل محل امنیت مالی می‌باشد. رئیس پلیس آگاهی استان هرمزگان؛ ۹۳ درصد از جرائم استان را سرقت اعلام نمود (Farsnews, 2014). بویژه سرقت خودرو یا کالاهای داخل آن است و بیشترین سرقت در نقاط حاشیه‌ای شهر، محلات خلوت و کوچه‌های کم‌تردد و در محدوده زمانی نیمه‌شب است. از دلایل اصلی آن نصب نکردن سیستم‌های ضدسرقت و سهل‌انگاری مالباختگان در استفاده از حداقل ایمنی استفاده از قفل‌های پدال تعیین شده است (Ebratnews, 2012).

۵- پیشنهادات

بنابراین برای افزایش امنیت گردشگران سلامت نیازمند تدابیر منطقه‌ای برای رفع مهمترین موانع امنیتی هستیم. که عبارتند از:

۱- از آنجا که ایران دارای مرز طولانی با پاکستان است نیازمند تقویت سیاست‌های امنیتی دولت پاکستان و همکاری‌های دو کشور هستیم که در این راستا اگر دست دولت ایران برای برقراری امنیت مرز دو کشور طی رایزنی‌هایی تا حدی باز باشد، شاهد پیشرفت‌های زیادی در تأمین امنیت این منطقه خواهیم بود.

۲- از راهکارهای پیشگیرانه مؤثر در کاهش آمار سرقت و ضرب و جرح عمدی، ارتقاء سطح فرهنگی جامعه است و لذا رسانه‌های عمومی در پیشگیری و فرهنگ‌سازی نقش مؤثری خواهند داشت. شناسایی محل‌های پرخطر در مقاصد گردشگری سلامت، تأمین روشنایی معابر و افزایش ساعات کاری ناوگان حمل و نقل عمومی از جمله مواردی است که زمینه بروز سرقت و ضرب و جرح عمدی را کاهش می‌دهد. همچنین حضور به هنگام نیروی انتظامی در صحنه جرم و دستگیری متهم نیز بسیار مؤثر است چرا که رسیدگی قضایی مستلزم حضور متهم به‌مراه مدارک و مستندات است و در نهایت برخورد قاطع مراجع قضایی در مرحله

تحقیقات مقدماتی و بدون اغماض با مرتکبین این جرائم یکی دیگر از راهکارهای کاهش این جرائم می‌باشد.

۳- لازم است در فصول گردشگری و تعطیلات چند روزه، تقاضای مازاد گردشگران برآورد شده و عرضه کالاها به تناسب افزایش یابد تا از تفاوت بخش عرضه و تقاضا کاسته شود.

۴- تشویق گردشگران به سفر در سایر فصل‌های گردشگری نیز می‌تواند از ازدحام گردشگر بکاهد. همچنین نظارت مستمر بر رعایت قیمت‌ها از طریق بازرسی‌های مکرر و مسامحه نکردن در انجام وظایف خود می‌تواند اهرم اجرایی مؤثری برای الزام عرضه‌کنندگان بخش گردشگری سلامت به رعایت قیمت‌های مصوب و خودداری از اخذ هزینه‌های اضافی باشد. راهکار دیگر تسریع در روند ساماندهی خانه‌های استیجاری است که خود از عوامل افزایش هزینه‌های اقامت در شمال کشور می‌باشد که در این راستا همکاری پلیس اماکن نسبت به نظارت بر فعالیت واحدهایی که در چارچوب رسمی قرار نمی‌گیرند، بسیار مؤثر خواهد بود.

۵- برای کاهش سرقت، اطلاع‌رسانی جهت لزوم نصب سیستم ایمنی دزدگیر و قفل پدال، قفل فرمان، سوئیچ مخفی و سایر لوازم تأخیری و بازدارنده بر روی خودرو، پارک خودرو در مکان‌هایی با نور کافی در شب هنگام، و خودداری از قرار دادن اشیاء گرانبیامت، اسناد و مدارک بویژه مدارک خودرو و اوراق شناسایی شخصی در داخل خودرو، نیز می‌تواند منجر به کاهش این جرائم شود.

۶- قدردانی

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند تا از کمک و راهنمایی مسئولان محترم سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور در شناسایی روستاهای مورد مطالعه سپاسگزاری نمایند.

References

1. Abbasi, E. (2012). The Local Geopolitical & Geo-economical Factors in Extension of Iran & Afghanistan Bilateral Relations [in Persian]. *International Quarterly of Geopolitics*, 8(3), 182-215. URL: <http://www.iag.ir/journal/archive/item/download/201>.
2. Amini, M. (producer) (2014). Security Challenge in Pakistan border [in Persian]. Retrieved from <http://www.basironline.com/view.aspx?id=40671>.
3. Assadi, H., Pournaghi, A., Esfahani, N., & Zeytunly, H. (2011). Study of Various Dimensions of Security in Iran's Sport Tourism [in Persian]. *Tourism Studies*, Fall(13), 47-74. URL: http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/4004313891303.pdf.
4. Becken, S., & Hughey, K. F. D. (2013). Linking tourism into emergency management structures to enhance disaster risk reduction. *Tourism Management*, 36(0), 77-85. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.tourman.2012.11.006>.
5. Bhat, M. A. (2014). Safety and Security Perceptions: An Empirical Assessment of Tourists in Kashmir. *Journal of Services Research*, 13(2), 131-144.
6. Blackman, R. A., & Haworth, N. L. (2013). Tourist use of mopeds in Queensland. *Tourism Management*, 36(0), 580-589. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.tourman.2012.09.001>.
7. Boxill, I. (2012). Linking tourism security to national security A brief comment on the implications of the Christopher Coke Saga. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 4(1), 26-31. doi: <http://dx.doi.org/10.1108/17554211211198561>.
8. Bradford, J. (2014). Drug Control in Afghanistan: Culture, Politics, and Power during the 1958 Prohibition of Opium in Badakhshan. *Iranian Studies*, in press, 1-26. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/00210862.2013.862456>.
9. Donaldson, R., & Ferreira, S. (2009). (Re-)creating Urban Destination Image: Opinions of Foreign Visitors to South Africa on Safety and Security? *Urban Forum*, 20(1), 1-18. doi: 10.1007/s12132-009-9053-1.
10. Ebrahimzade, I. (2007). The Mineral Springs and Their Spatial Distribution in Iran (in Persian). *Iran-Water Resources Research*. Fall 2(3), 66-70. URL: http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/70313860807.pdf.
11. Ebrat News (2012). The most stolen cars/ Pride at the top [in Persian].

- Retirived from <http://ebrat.ir/?part=mobile&inc=news&id=46130>
 a.Fars News Agency. (Producer). (12/10/2014). Murder is one percent of total crimes in Hormozgan. [in Persian]. *Province Groups: Hormozgan*. [News] Retrieved from <http://farsnews.com/newstext.php?nn=13930720000170>.
12. George, R., & Booyens, I. (2014). Township Tourism Demand: Tourists' Perceptions of Safety and Security. *Urban Forum*, 1-19. doi: 10.1007/s12132-014-9228-2.
13. George, R., Swart, K., & Jenkins, D. W. (2013). Harnessing the power of football: safety-risk perceptions of sport tourists at the 2013 FIFA Confederations Cup™ in Brazil. *Journal of Sport & Tourism*, 18(4), 241-263. doi: 10.1080/14775085.2014.944203
14. Gholamhosseini, R., Kalantari, M. and Ahmadi, F. (2013). *Survey the Impact of Lighting on Urban Security and Tourism Development (Case Study: Shiraz City)* [in Persian]. *Journal of Zonal Planning*, 3(9), 67-75. URL: http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/6010313920906.pdf.
15. Hajiesmaeli, L. & Kianpour, M. (2014). *Tourism Security and its challenges in Isfahan according to The View of Travel Agency Managers* [in Persian]. *Security and Social Order Strategic Studies Journal*, 3(2), 45-60. http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/4017113930804.pdf.
16. Heidari, M, EnamiAlamdari, S., & Fattahi, F. (2012). Border Geopolitics and Model of Management and Control of Iran's Eastern Borders (in Persian). *International Quarterly of Geopolitics*, 8(3), 118-153. URL: <http://www.iag.ir/journal/archive/item/download/199>.
17. Heywood, A. (2011). *Political Theory: An Introduction* (A. Alam, Trans. 4th ed.). Tehran: Ghoomes[in Persian].
18. Hezarjaribi, J. (2011). Social Secure Feeling in the Tourism Development View. *Security and Social Order Strategic Studies Journal*, 42(2), 121-143. URL: http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/39213904207.pdf.
19. Holcomb, J., & Pizam, A. (2006). Chapter 6 - Do Incidents of Theft at Tourist Destinations Have a Negative Effect on Tourists' Decisions to Travel to Affected Destinations? In Y. Mansfeld & A. Pizam (Eds.), *Tourism, Security and Safety* (pp. 105-124). Boston: Butterworth-Heinemann.
20. ISNA Reporter (2014). (Producer). (2014). None of Hotels have right to oversell. *Art and Cultural Service-Tourism and Pilgrimage*. [News] Retrieved from:

- <http://isna.ir/fa/news/93051104007/%D9%87%DB%8C%DA%86-%D9%87%D8%AA%D9%84%DB%8C-%D8%AD%D9%82-%DA%AF%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D9%81%D8%B1%D9%88%D8%B4%DB%8C-%D9%86%D8%AF%D8%A7%D8%B1%D8%AF>.
21. Izady, H., & Dabiri, A. (2013). Analysis of the Geography of Terrorism in the Southeast of Iran [in Persian]. *International Quarterly of Geopolitics*, 9(1), 91-126. URL: <http://www.iag.ir/journal/archive/item/download/212>
22. Jamali, F., Karim Hosseinzadeh-Dalir, & Hatami-Alamdari, I. (2011). Evaluation of the effectiveness of urban and regional spatial planning approach based on structural changes of the economic metropolis of the modern era (Tabriz city) [in Persian]. *Geographic Space*, 11(36), 297-322. URL: http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/40013903613.pdf.
23. Jonas, A, Mansfeld, Y., Paz, S., & Potasman, I. (2011). Determinants of health risk perception among low-risk-taking tourists traveling to developing countries. 50 (1), 87-99 *Journal of Travel Research*. doi: 10.1177/0047287509355323.
24. Karami-Dehkordi, M., Kalantar, K., & Babajani, A. (2013). Identification and Prioritization of Security Obstacles in Rural Tourism Development by using Delphi Technique (Research Area: Chehar-Mahal Va Bakhtiary). *Security and Social Order Strategic Studies*, 1(4), 59-74. URL: http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/4017113910404.pdf.
25. Lepp, A., & Gibson, H. (2003). Tourist roles, perceived risk and international tourism. *Annals of Tourism Research*, 30(3), 606-624. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/S0160-7383\(03\)00024-0](http://dx.doi.org/10.1016/S0160-7383(03)00024-0).
26. Lotfi, M., & Yaghfour, H. (2012). *Security role in tourism development* [in Persian]. Paper presented at the Makran coast and the maritime authority of the First National Congress of Iran, Chabahar. <http://www.roshd.ir/padafand/makran/1025.pdf>.
27. McKercher, B., & Chon, K. (2004). The over-reaction to SARS and the collapse of Asian tourism. *Annals of Tourism Research*, 31(3), 716-719. doi: 10.1016/j.annals.2003.11.002.
28. Mehrabi, A., & Amiri, H. (2013). The Role of Political- Security Factors in Retrogression of Chabahar Free Zone [in Persian]. *International Quarterly of Geopolitics*, 9(3), 140-165. URL: <http://www.iag.ir/journal/archive/item/download/231>.
29. News Reporter Judiciary (Producer). (2011). Deputy of Bushehr, Social Justice: smuggling greatest crime in the province [in Persian]. *News and*

- Articles. [News] Retrieved from <http://dadiran.ir/Default.aspx?tabid=4630&articleType=ArticleView&articleId=34236>.
30. Niknami, K., & Dehpahlavan, M. (2013). Formation of the Silk Road in the light of security Case study: The Relics and Archaeological Finds Periphery of Road, from Semnan to Garmsar, Central North of Iran [in Persian]. *International Quarterly of Geopolitics*, 9(2 (Summer), 230-255. URL: <http://www.iag.ir/journal/archive/item/download/224>.
31. Nourian, A. (2009). Perception and constructivism of security theories. *Political Science*, 12(45), 85-110. URL: <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/628773>.
32. Rabbani, R, Shahivandi, A., & Dehghannia, M. M. (2011). The role of police in providing security and attracting tourism (Isfahan as a case study) [in Persian]. *Social Security Studies, New Course*(26), 39-60. URL: http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/4004713902602.pdf.
33. Ritchie, B. W. (2004). Chaos, crises and disasters: a strategic approach to crisis management in the tourism industry. *Tourism Management*, 25(6), 669-683. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.tourman.2003.09.004>.
34. Rittichainuwat, B. N., & Chakraborty, G. (2009). Perceived travel risks regarding terrorism and disease: The case of Thailand. *Tourism Management*, 30(3), 410-418. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.tourman.2008.08.001>.
35. Seydaei, S. S., & Hedayatimoghdam, Z. (2010). Security role in tourism development [in Persian]. *Social Science- IAU-Shoushtar Campus*, 4(8), 97-110. URL: http://www.sid.ir/fa/VEWSSID/J_pdf/6005113890805.pdf.
36. Slovic, P., & Weber, E. U. (2002). *Perception of Risk Posed by Extreme Events*. Paper presented at the Risk management strategies is an uncertain world, Palisades, New York. <http://www.rff.org/Documents/Events/Workshops%20and%20Conferences/Climate%20Change%20and%20Extreme%20Events/slovic%20extreme%20events%20final%20geneva.pdf>.
37. Smith, M. K. and L. Puczko (2009). *Health and wellness tourism*, Routledge.
38. Sönmez, S. and E. Sirakaya (2002). "A distorted destination image? The case of Turkey." *Journal of Travel Research* 41(2): 185-196.
39. Sönmez, S. F., & Graefe, A. R. (1998)a. Influence of terrorism risk on foreign tourism decisions. *Annals of Tourism Research*, 25(1), 112-144. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/S0160-7383\(97\)00072-8](http://dx.doi.org/10.1016/S0160-7383(97)00072-8).

40. Sönmez, S. F., & Graefe, A. R. (1998)b. Determining future travel behavior from past travel experience and perceptions of risk and safety. *Journal of Travel Research*, 37(2), 171-177. doi: 10.1177/004728759803700209.
41. Statistical Center of Iran (2011). The statistics result of national tourists [in Persian]. Tehran: statistical center of Iran. URL: <http://www.amar.org.ir/Portals/0/Files/fulltext/1390/tourists-1390.pdf>.
42. Woosnam, K. M., Shafer, C. S., Scott, D., & Timothy, D. J. (2015), Tourists' perceived safety through emotional solidarity with residents in two Mexico–United States border regions. *Tourism Management*, 46(0), 263-273. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.tourman.2014.06.022>.